

**STOSOWANIE KONWENCJI O
PRAWACH OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

INFORMACJE OGÓLNE

- ▶ Celem zarówno KPP jak i innych umów międzynarodowych w których porusza się tematy dotyczące niepełnosprawności jest poszanowanie godności człowieka, jak również jego niedyskryminacji także ze względu na niepełnosprawność oraz uznanie i poszanowanie prawa osób niepełnosprawnych.
- ▶ Zamysłem niniejszych regulacji jest także podnoszenie świadomości społeczeństwa, zwalczania stereotypów, uprzedzeń, a także innych szkodliwych praktyk stosowanych względem osób niepełnosprawnych.

KLUCZOWE ZAŁOŻENIA

- ▶ Do kluczowych założeń KPP i innych umów międzynarodowych zaliczamy:
- ▶ Poszanowanie godności człowieka.
- ▶ Zakazanie dyskryminacji przez wzgląd na niepełnosprawność i zapewnienie szacunku osobom z niepełnosprawnościami, który należy się im tak jak każdej innej osobie.
- ▶ Podnoszenie świadomości społeczeństwa, jak również zwalczanie stereotypów i innych krzywdzących praktyk stosowanych wobec osób niepełnosprawnych.
- ▶ Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępności na rynku pracy, a także wsparcie osób z niepełnosprawnościami w znalezieniu zatrudnienia odpowiadającego kwalifikacjom i wykształceniu, tudzież wsparcie w rozwijaniu swojej działalności oraz w pozyskiwaniu środków (dotacji, dofinansowań).

KLUCZOWE ZAŁOŻENIA

- ▶ Poszanowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku pracowniczym i nienaruszanie praw do regulacji zawartych w kodeksie pracy tj. dłuższych przerw, regulowanego czasu pracy, dłuższego wymiaru urlopu, a także godziwego wynagrodzenia i innych dodatków/przywilejów.
- ▶ Zagwarantowanie dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz zapewnienie prawa do uczciwego i rzetelnego procesu sądowego.
- ▶ Przyznanie osobom z niepełnosprawnościami prawa do uznania ich za podmioty prawa.
- ▶ Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami ochrony przed przemocą zarówno fizyczną (w tym seksualną), jak i psychiczną, a w razie wystąpienia takiej sytuacji udzielenie natychmiastowej niezbędnej pomocy (w tym pomocy lekarskiej, prawnej oraz psychologicznej).

EDUKACJA

- ▶ Zarówno Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych (KPON), jak i Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (KOPCziPW) wraz z załącznikami do protokołów, a także Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (KPP) gwarantują osobom (również osobom niepełnosprawnym) prawo do nauki stacjonarnej i podnoszenia swoich kwalifikacji.
- ▶ Uczniowie i studenci z niepełnosprawnościami nie mogą zostać pozbawieni prawa do nauki, tylko ze względu na niedostosowanie budynków placówek edukacyjnych do ich niepełnosprawności.
- ▶ W ocenie nielicznych orzeczeń ETPCz pozbawienie prawa do nauki, albo niezapewnienie dziecku lub nastolatkowi wsparcia nauczyciela wspomagającego (wspierającego), czy też brak likwidacji barier architektonicznych z powodu niewystarczających przez placówkę edukacyjną środków finansowych stanowi naruszenie art.14 w zw. z art.2 protokołu nr 1 do Konwencji tj. iż „Nikt nie może być pozbawiony prawa do nauki. ...”

EDUKACJA

- ▶ Nadto osoby z niepełnosprawnością pomimo upływu czasu w dalszym ciągu są postrzegane przez szereg stereotypów i uprzedzeń oraz mierzą się z dyskryminacją. Najbardziej ta dyskryminacja i stereotypy dotyczą dzieci i młodzież. Wynika to z niewystarczającej wiedzy i świadomości, jaką dorośli przekazują dzieciom.
- ▶ Zatem powinno odbywać się jak najwięcej szkoleń i spotkań w szkołach, polegających na rozmowach z dziećmi, z dorosłymi.
- ▶ Wytłumaczeniu im, że niepełnosprawność dziecka nie może pozbawiać go prawa do nauki, rozwoju, chęci poznawania świata i integracji z innymi dziećmi, a dzieciom i młodzieży, że niepełnosprawność ich rówieśników nie wyklucza ich z aktywności i integracji z nimi.

SPRAWIEDLIWOŚĆ

- ▶ Osoby z niepełnosprawnością mają prawo do bezstronnego, rzetelnego i uczciwego procesu zagwarantowanego przez Konstytucję RP, Kartę Praw Podstawowych, Europejską konwencję praw człowieka oraz Konwencję o Prawach Osób Niepełnosprawnych.
- ▶ Zasadniczym założeniem ww. jest prawo do:
 - ▶ rzetelnego procesu sądowego
 - ▶ obrony
 - ▶ wniesienia środka odwoławczego
 - ▶ zakazu karania bez ustawy (*Nullum crimen, nulla poena sine lege*)

SPRAWIEDLIWOŚĆ

- ▶ Wspomniane prawo do obrony i zakaz karania bez ustawy to naczelné zasady procesu karnego, zaś rzetelne, bezstronne i uczciwe przeprowadzenie procesu, jak również wniesienie środka odwoławczego również przez osobę niepełnosprawną nie stanowi przywileju – to jest **prawo!!**
- ▶ Osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do tego, aby:
- ▶ być stawianym na równi z osobami bez niepełnosprawności,
- ▶ być reprezentowanym przez pełnomocnika,
- ▶ korzystać z pomocy tłumacza np. języka migowego,
- ▶ mieć możliwość obrony przed organami wymiaru sprawiedliwości,
- ▶ bronić swoich praw,
- ▶ składać wnioski,
- ▶ być obecnym przy przesłuchaniu świadków,
- ▶ wypowiadać się co do każdego przeprowadzonego dowodu.

KOBIETY I DZIECI

- ▶ Kobiety i dzieci z niepełnosprawnościami są najczęstszymi ofiarami dyskryminacji i przemocy. Forma dyskryminacji i przemocy ma w tym przypadku podwójne znaczenie.
- ▶ 1 na 5 kobiet to kobieta z niepełnosprawnością. Kobiety z niepełnosprawnościami są dość często dyskryminowane i porównywane do niepełnosprawnych mężczyzn przede wszystkim w aspekcie dostępności edukacji, wykształcenia i zatrudnienia.
- ▶ Nadto kobiety z niepełnosprawnościami aż 10-cio krotnie są narażane na przemoc (również przemoc seksualną) niż kobiety bez niepełnosprawności.
- ▶ Wynika to z faktu, iż wszelkie rozwiązania mające na celu zapobieganie przemocy wobec kobiet nie uwzględnia tego z jakimi wyzwaniem mierzą się kobiety z niepełnosprawnościami dotknięte przemocą ze strony bliskich im osób, lub osób im obcych, albo instytucji, a kobiety z niepełnosprawnościami mają znacznie ograniczoną możliwość do uzyskania należytej i rzetelnej pomocy prawnej, psychologicznej, materialnej oraz każdej innej wymaganej.
- ▶ Dzieci z niepełnosprawnościami są narażone na wykluczenie ze środowiska rówieśniczego, wykluczenie edukacyjne oraz wiele zaniedbań.

KOBIETY I DZIECI

- ▶ Niepełnosprawność u dzieci ponadto sprawia, iż są one narażone na gorsze traktowanie przez nauczycieli i rówieśników, na ograniczenie ich praw w szkole (wyłączenie z wycieczek szkolnych oraz uroczystości) i przestrzeni publicznej, opiece zdrowotnej, przemoc rówieśniczą (czasem przybierającą agresywną formę), stereotypami o negatywnej formie, a także licznymi barierami architektonicznymi.
- ▶ Rodzice niepełnosprawnych dzieci zasługują nie na współczucie, ale na podziw i szacunek, ponieważ poza pracą zawodową pomagają swoim dzieciom w walce o lepsze jutro, o każdy ich ruch i uśmiech, o jak największą ich samodzielność, a dzieci z niepełnosprawnościami zasługują na to by je podziwiać jak walczą o każdy dzień, bo siła i chęć do walki jest u nich większa, niż u ludzi bez niepełnosprawności.

KOBIETY I DZIECI

- ▶ Niepełnosprawność nie jest czymś krzywdzącym, ani powodującym wykluczenie przez innych.
- ▶ Nie każdy człowiek, rodzi się niepełnosprawnym. Niepełnosprawność może przyjść z wiekiem, albo powstać w wyniku choroby lub błędu medycznego. Ale nie daje to prawa innym osobom do dyskryminacji i poniżania innych.
- ▶ **Pamiętajmy, że osoby z niepełnosprawnością mają prawo do edukacji i rozwoju, mają prawo do poznawania świata i ludzi.**

NIEZALEŻNOŚĆ

- ▶ Zarówno Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych jak i inne akty międzynarodowe zapewniają prawo do niezależnego życia i włączenia w społeczeństwo.
- ▶ Niezależność dla osób z niepełnosprawnościami to także zlikwidowanie wszelkich barier architektonicznych oraz komunikacyjnych umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami wyjście z domu, jak również dostanie się do innych placówek tj. urzędów, placówek medycznych, zakładów rehabilitacji, jak również aktywne uczestniczenie w życiu społecznym, poprzez integrację osób z niepełnosprawnościami.

PROJEKT UCHWAŁY

§ 1.

- ▶ Podkomitet KPP wyraża głębokie zaniepokojenie kształtem projektowanego porządku prawnego w szczególności brakiem jednoznacznych i systemowych odniesień do Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób z niepełnosprawnościami oraz zasady dostępności w ramach zasad horyzontalnych Unii Europejskiej.

§ 2.

- ▶ Podkomitet KPP apeluje do osób i instytucji odpowiedzialnych za współkształtowanie porządku prawnego, w szczególności do Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, oraz Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o:

PROJEKT UCHWAŁY

- ▶ przywrócenie warunku zgodności programów i działań Unii Europejskiej z Konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób z niepełnosprawnościami
- ▶ przywrócenie zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności jako zasady horyzontalnej obowiązującej w Unii, zapewnienie, aby nie były wykorzystywane w sposób prowadzący do regresu w zakresie ochrony praw osób z niepełnosprawnościami.

PROJEKT UCHWAŁY

§ 3.

- ▶ Podkomitet KPP podkreśla, że Unia Europejska, jako strona Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami, jest zobowiązana do zapewnienia jej pełnego i skutecznego stosowania, a ograniczenie zasad horyzontalnych wyłącznie do ogólnych odniesień do Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej stwarza ryzyko obniżenia dotychczasowego standardu ochrony praw tej grupy społecznej.

PROJEKT UCHWAŁY

§ 4.

- ▶ Podkomitet KPP postuluje o przekazanie treści niniejszej uchwały do Ministra Spraw Zagranicznych oraz Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej koordynujących prace nad stanowiskiem Rządu RP ws. Stosowania Karty Praw Podstawowych i innych umów międzynarodowych stanowiących o niepełnosprawności.

§ 5.

- ▶ Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Data i podpis Przewodniczącego Krajowej Rady Konsultacyjnej
do Spraw Osób Niepełnosprawnych*

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

